

Warszawa, dnia ..... 2016 roku

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy posła
.....

Ustawa
z dnia.....2016
o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Art. 1

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 52 ust.2 otrzymuje brzmienie:

"2. Rodzinny dom pomocy stanowi formę usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie.

2) w art. 53 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy jest umożliwienie prowadzenia przez organizacje pozarządowe nie posiadające statusu organizacji pożytku publicznego rodzinnych domów pomocy oraz mieszkań chronionych.

Obecny stan prawny

Według obowiązującego od 1 maja 2004 roku stanu prawnego rodzinne domy pomocy oraz mieszkania chronione mogły być prowadzone przez osoby fizyczne oraz organizacje pozarządowe posiadające status organizacji pożytku publicznego – w przypadku rodzinnych domów pomocy (do 2011 wyłącznie osoby fizyczne), a także jednostkę organizacyjną pomocy społecznej i organizacje pozarządowe posiadające status organizacji pożytku publicznego – w przypadku mieszkań chronionych (do 2011 wyłącznie jednostki pomocy społecznej).

Ustawodawca w zawęził możliwość tworzenia tych jednostek wyłącznie do organizacji posiadających status pożytku publicznego. Wynikało to z błędnego przekonania, że tylko organizacje posiadające status pożytku publicznego będą głównym realizatorem zadań publicznych. Podobne zawężenie znalazło wówczas w wielu aktach prawnych np. ustawie z 12 czerwca 2003 o zatrudnieniu socjalnym, co zostało niebawem skorygowane i rozszerzone na wszystkie organizacje pozarządowe od 1 maja 2004 r. bowiem uniemożliwiało rozwój podmiotów zatrudnienia socjalnego.

Status OPP w istocie nie oznacza „wyższej formy rozwoju” organizacji pozarządowej, a jedynie nałożenie na siebie dodatkowych obowiązków sprawozdawczych i innych wymogów w zakresie transparentności, w zamian za szereg uprawnień, z których najważniejsze to możliwość do otrzymywania 1% podatku dochodowego odprowadzanego przez osoby prywatne. Natomiast jest wiele organizacji pozarządowych, które nie mają zamiaru korzystać z uprawnień do 1% i nie starało się nigdy o status OPP, co nie oznacza gorszej jakości działań lub mniejszej transparentności.

Według danych GUS w 2014 roku działało 87,4 tys. organizacji non-profit, wśród których 72 tys. stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, 10,7 tys. - fundacje, Status OPP posiadało ok. 8,6 tys. organizacji.

Tym samym z możliwości przewidzianej ustawą o pomocy społecznej może skorzystać zaledwie co dziesiąta organizacja funkcjonująca w Polsce a co za tym idzie zmniejsza się diametralnie liczba organizacji, które mogą prowadzić rodzinne domy pomocy.

Proponowana zmiana pozwala rozszerzyć możliwość tworzenia tych placówek na wszystkie organizacje pozarządowe, umożliwiając tym samym zwiększenie możliwości ich tworzenia przez organizacje sektora non-profit

Potrzeba zmiany obecnego prawa

Rodzinne Domy Pomocy są tymczasem alternatywą dla dużych domów pomocy społecznej (mogą uzupełniać oraz zastępować częściowo tego typu opiekę wykonywaną przez tradycyjne domy pomocy społecznej). Forma usług opiekuńczych w postaci rodzinnego domu pomocy pozwala zbudować w systemie opieki społecznej ogniwo pośrednie pomiędzy usługą opiekuńczą świadczoną w miejscu zamieszkania, a całodobową placówką specjalistycznego wsparcia jaką jest dom pomocy społecznej. Atmosfera jaką mogą stworzyć takie kameralne placówki powoduje, że osoby w podeszłym wieku będą się w nich czuć dobrze a między opiekunami, a podopiecznymi wytwarza się bardzo często silna więź emocjonalna.

Rodzinny Dom Pomocy stanowi atrakcyjną formę organizacji usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu osób, z szczególnym przeznaczeniem dla osób starszych, które mają problemy z samodzielną egzystencją, a nie wymagają jeszcze umieszczenia w domu pomocy społecznej w ich miejscu zamieszkania.

Podobnie mieszkania chronione są niezwykle ważną formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce

zapewniającej całodobową opiekę, zapewniając warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Zarówno Rodzinne domy pomocy jak i mieszkania chronione są również niezwykle ważnym ogniwem w ramach procesu deinstytucjonalizacji, przewidzianej Umową Partnerstwa oraz możliwościami finansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Według sprawozdania MPiPS-03 za 2015 w Polsce funkcjonowało zaledwie 9 rodzinnych domów pomocy prowadzonych przez gminę, z których korzystało 56 uczestników, oraz 17 domów prowadzonych przez inne podmioty, z których korzystało 185 osób. W tym samym czasie funkcjonowało 339 mieszkań chronionych prowadzonych przez gminę obejmujące 1656 osób, i 43 mieszkania prowadzone przez inne podmioty z których korzystało 249 osób.

Tym samym widoczne są możliwości i potrzeby rozwojowe, które mogą zostać wypełnione poprzez rozszerzenie możliwości działań organizacji non-profit w tym zakresie.

Zmiany w obecnym prawie

Ustawa zmienia art. 53 ust. 2 oraz art. 53 ust. 3 w ustawie o pomocy społecznej gdzie zamienia się sformułowanie „organizacja pożytku publicznego” na „organizacje pozarządową”. Jest to wystarczająca zmiana według wnioskodawcy, aby dać możliwość otwierania przez organizacje pozarządowe rodzinnych domów pomocy oraz mieszkań chronionych. Ustawa wchodzi w życie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Wpływ na budżet

Projekt nie rodzi żadnych dodatkowych skutków budżetowych i nie rodzi dodatkowych kosztów dla samorządu, z uwagi na fakt, że skierowanie do rodzinnego domu pomocy i ewentualne współfinansowanie kosztów osoby

skierowanej, należy do kompetencji i decyzji gminy w ramach wydatków na usługi opiekuńcze.

Prawo Unii Europejskiej

Projekt zgodny jest przepisami Unii Europejskiej. Umożliwia wdrażanie wydanych w 2012 roku Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności.